

MAGAZÍN: DÔSTOJNOSŤ

AMNESTY
INTERNATIONAL

Amnesty International je najväčšia ľudskoprávna mimovládna organizácia na svete – celosvetové hnutie viac ako 10 miliónov ľudí z viac než 150 krajín a území sveta usilujúcich sa o dodržiavanie ľudských práv na celom svete. Naša vízia je svet, v ktorom tí, ktorí sú pri moci, plnia svoje sľuby, rešpektujú medzinárodné právo a zodpovedajú sa za svoje činy. Sme nezávislí od akejkoľvek vlády, politickej ideológie, ekonomických záujmov alebo náboženstva. Financujú nás najmä naši členovia a členky prostredníctvom individuálnych darov. Veríme, že naša solidarita, práca a spolupatričnosť voči ľuďom na celom môže zmeniť našu spoločnosť k lepšiemu.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

1. OBSAH

3

1. OBSAH	3
2. ÚVOD	4
3. O DÔSTOJNOSTI	5
4. NÚTENÁ DEMOLÁCIA	9
5. PRÁVO NA ZDRAVIE AKO SÚČASŤ DÔSTOJNOSTI	16
6. DÔSTOJNOSŤ JE VŠADE	25
6.1 SEXWORK/SEX-BIZNIS VS. PROSTITÚCIA	25
6.2 INTERRUPCIE / POTRAT	39
6.3 TREST SMRTI	47
6.4 CUDZINCI A CUDZINKY	52

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

2. ÚVOD

4

Tento magazín prináša informácie o dôstojnosti a ľudských právach. Dočítate sa o práve na bývanie, ale aj o tom ako sa porušuje. Budete mať možnosť prečítať si aj o práve na zdravie v kontexte globálnej pandémie, ale aj o 4 oblastiach, ktoré sa dôstojnosti silne dotýkajú.

Amnesty International Slovensko

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

3. O DÔSTOJNOSTI

5

Na celom svete trpí 842 miliónov ľudí podvýživou a nemá dostatok potravín. Každý rok zomrie takmer 6,6 milióna detí pred dovŕšením piateho roku života. Šesťdesiatjeden miliónov detí (viac ako polovica z nich sú dievčatá) nemá prístup k vzdelaniu, dokonca ani na základnej škole. Počet ľudí žijúcich v slumoch na celom svete stále rastie a na základe súčasného tempa sa očakáva, že celkový počet obyvateľov slumov dosiahne 889 miliónov v roku 2020. Nie je to len nešťastná realita života. Je to otázka ľudských práv je to škandál šokujúcich rozmerov. Preto je potrebné reagovať - a to zodpovednosť, ktorá vyplýva nielen z požiadaviek ľudskej slušnosti, ale aj z právnych záväzných medzinárodných záväzkoch v oblasti ľudských práv.

Obrovská hospodárska a sociálna nerovnosť je trvalou realitou v krajinách všetkých politických systémov. Mnoho ľudí, ktorí v nich žijú, nemajú prístup k minimálne potrebnému množstvu potravín, mnohokrát sa to deje aj v krajinách, kde je zdrojov dostatok, ale zlyháva ich prerozdelenie. Mnohokrát absentuje aj prístup k zdravej a nezávadnej pitnej vode, k hygienickým zariadeniam, vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti či k bývaniu. Je to dôsledok nielen zlého prerozdelenia zdrojov, ale aj ich nedostatku, neochoty, nedbanlivosti a diskriminácie zo strany vlád a iných subjektov.

Príliš veľké množstvo ľudí má na tomto svete nedôstojný osud – sú prehliadaní. Majú však právo na to, čo je im odopierané. Hospodárske, sociálne a kultúrne práva sú rovnakými ľudskými právami ako právo na slobodu prejavu. Napriek tomu, dodržiavanie týchto práv sa často odkladá, pretože si ich naplnenie vyžaduje značné ľudské, ekonomické, technologické a iné zdroje. Tieto „odklady“ sú však len výhovorkou. Ľudské práva patria všetkým ľuďom bez rozdielu, ale niektoré štáty to ignorujú. V mnohých

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

krajinách sú etnické menšiny, domorodé obyvateľstvo, ženy, členovia opozície alebo náboženských skupín, ľudia žijúci s HIV/AIDS alebo ľudia so zdravotným znevýhodnením postihnutí omnoho častejšie materiálnym nedostatkom v oblasti základných potrieb, ale aj diskrimináciou, ktorá ich situáciu ešte zhoršuje.

Vlády jednoducho nie sú ochotné s tým niečo urobiť. Toto nie je nešťastná realita života, je to šokujúci škandál v oblasti ľudských práv. Amnesty spolupracuje s komunitami po celom svete a poskytuje obyvateľom vedomosti a nástroje, aby mohli komunikovať s vládnymi úradníkmi a domáhať sa svojich práv a zlepšiť svoj život. Nadviazali sme úzke partnerstvá s miestnymi aktivistami, ako je napríklad John Kamau.

John Kamau vedie malý hotelový podnik v komunite Deep Sea v kenskom Nairobi a má šesť detí. "Ak tu dôjde k degradácii, nemám kam ísť. Moje deti budú musieť odísť zo školy... Zaoberajú sa nami ako so zvieratami. Pridal som sa k skupine v dedine známej ako tím rýchlej reakcie. Telefonujeme si, vytvárame siete v tejto dedine a v iných, aby sme hľadali pravdu a zistili, ako začať kampaň."

Deti sa hrajú na skládke odpadu v dedine Hanuabada v Port Moresby, Papua Nová Guinea. V domoch ľudí nie je tečúca voda a riadne toalety.

Deti sa hrajú na smetisku v dedine Hanuabada, Port Moresby, Papua Nová Guinea. V domoch ľudí nie je tečúca voda a riadne toalety.

Ľudia žijúci v chudobe sú často v pasci, pretože sú vylúčení zo zvyšku spoločnosti, nemajú možnosť vyjadriť sa a hrozí im násilie a neistota.

Práva sú kľúčom k tomu, aby sa ľudia dostali z pasce chudoby. Jednoducho povedané, dodržiavanie ľudských práv si vyžaduje začlenenie, vyžaduje, aby každý dostal slovo, vyžaduje, aby tí, ktorí sú pri moci, chránili ľudí pred ohrozovaním ich bezpečnosti.

Bývanie

Všetci máme právo na bývanie, ale viac ako 10 % ľudí na svete žije v slumoch alebo neformálnych osadách. Životné podmienky sú často hrozné, preľudnené, s malým alebo žiadnym prístupom k čistej vode, toaletám alebo zdravotnej starostlivosti. Mnohí ľudia žijúci v slumoch alebo neformálnych osadách nie sú chránení pred prenasledovaním, ako napríklad núteným vysťahovaním, pretože ich právo na bývanie nie je právne uznané.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

K násilnému vystaňovaniu dochádza vtedy, keď sú ľudia vystaňovaní zo svojich domovov a pozemkov bez predchádzajúceho upozornenia, konzultácie a odškodnenia. Sú nezákonné a porušujú právo na bývanie. Nútené vystaňovania sú často násilné, ničia živobytie a robia z ľudí bezdomovcov.

Zdravie

To, čo nám pomáha udržať si zdravie - bezpečná voda, výživné potraviny, bývanie a informácie, ako napríklad sexuálna výchova - ľuďom žijúcim v slumoch a neformálnych osadách často chýba alebo je obmedzené. A keď ľudia ochorejú, len zriedka majú prístup k primeranej zdravotnej starostlivosti. Všetci máme právo byť čo najzdravší - duševne aj fyzicky. To však neznamená, že máme právo byť zdraví - nikto nemôže mať stále dokonalé zdravie. Znamená to, že všetci by sme mali mať prístup k zdravotnej starostlivosti a informáciám bez ohľadu na to, kto sme, kde žijeme alebo ako dobre na tom sme. A čo je dôležité, znamená to, že všetci máme právo rozhodovať o svojom tele a zdraví.

Vzdelávanie

Základné vzdelanie by malo byť všade bezplatné a povinné. Deti musia mať možnosť dostať sa do školy bez toho, aby museli chodiť hodiny pešo alebo cez mýnové polia. Mali by mať možnosť učiť sa a užívať si školský život. Napriek tomu je deťom z chudobných a marginalizovaných komunít stále znova odopierané vzdelanie alebo sú diskriminované.

NA ČO AMNESTY VYZÝVA

Vlády by mali:

- Zaručiť všetky hospodárske, sociálne a kultúrne práva bez diskriminácie.
- Lepšie stanoviť priority pri vynakladaní finančných prostriedkov - na prvom mieste by mali byť tí najviac znevýhodnení.
- Uprednostniť minimálnu základnú úroveň práv, ako je napríklad bezplatné základné vzdelanie.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

- Prestať vysťahovávať ľudí z ich domovov bez riadneho predchádzajúceho upozornenia, odškodnenia alebo konzultácie.
- Podpísať a ratifikovať Opčný protokol k Paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach.
- Zabezpečiť, aby projekty hospodárskeho rozvoja (ako je infraštruktúra alebo ťažba) pomáhali najviac znevýhodneným osobám a neviedli k porušovaniu ľudských práv.

Spravodlivosť

8

- Mnohé z otázok súvisiacich s chudobou sú známe ako "hospodárske, sociálne a kultúrne" (HKS) práva. Patria medzi ne:
- Práva v práci, ako sú spravodlivé pracovné podmienky.
- Právo na vzdelanie vrátane bezplatného a povinného základného vzdelania.
- Kultúrne práva menšín a pôvodného obyvateľstva.
- Právo na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň fyzického a duševného zdravia, ako je prístup ku kvalitným zdravotníckym službám.
- Právo na primerané bývanie vrátane ochrany pred núteným vysťahovaním.
- Právo na potraviny vrátane možnosti získať výživné potraviny.
- Právo na vodu vrátane dostupnej čistej vody.
- Právo na hygienu vrátane prístupu k bezpečnej toalete.

Dlhé roky sa zdalo takmer nemožné napadnúť vládu, ak vám boli tieto práva odopreté. Komu sa môžete sťažovať? Kto vás vypočuje? V máji 2013 nadobudol platnosť Opčný protokol k Paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. Do konca roka 2014 tento nový mechanizmus, ktorý dáva ľuďom možnosť hľadať spravodlivosť v OSN, ak ich vlastná krajina nechce vypočuť, plne akceptovalo 17 krajín - od Gabonu a Argentíny až po Španielsko a Mongolsko. Tieto "protokoly" môžu znieť právnický a irelevantne, ale môžu mať skutočnú silu. Čím viac ich budeme používať, tým budú mať väčšiu silu.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

4. NÚTENÁ DEMOLÁCIA

9

Badia East je slum v nigérijskom štáte Lagos na juhovýchode krajiny. Žije v ňom viac než 100 tisíc ľudí. Dňa 23. februára 2013 zostali stovky obyvateľov Badia East bez strechy nad hlavou po tom, čo úrady nariadili zbúranie 266 domov. Ich obyvateľov pritom na tento zámer vopred neupozornili a ani ho s nimi neprerokovali. Stovky obyvateľov tak po nútenom vysťahovaní nemali kam ísť – nedostali totiž žiadne náhradné bývanie ani

kompenzáciu za stratu majetku. Amnesty International považuje nútené vysťahovanie obyvateľov Badia East za hrubé porušenie ich základných práv.

Yorm Bophová bola v decembri 2012 nespravodlivo odsúdená na tri roky väzenia za "plánovanie násilia za nepoľahčujúcich okolností". Amnesty International Yormu Bophovú považuje za väzenkyňu svedomia, ktorú úrady zadržiavajú iba v súvislosti s jej pokojnou aktivistickou činnosťou, v rámci ktorej obhajuje právo na bývanie a slobodu prejavu komunity žijúce pri jazere Boeung Kak v Phnom Penh, hlavnom meste

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Kambodže. Yorm Bophová je aktivistka za právo na bývanie a reprezentantka komunity Boeung Kak Lake v Phnom Penh, v hlavnom meste Kambodže. Bola väznená od 4. septembra 2012 a obvinená z plánovania útoku na dvoch mužov podozrivých z krádeže. Bola väzenkyňou svedomia držanou bez opodstatnených dôvodov ako výsledok jej

pokojného aktivizmu obhajujúceho právo na bývanie a slobodu prejavu. Amnesty International ju navštívila v cele predbežného zadržania počas Medzinárodného dňa ľudských práv, 10. decembra 2012. Prepustená bola, po medzinárodnom tlaku, až na začiatku roka 2014.

Yorm Bophová bola súdená 26. a 27. decembra 2012 v Phnom Penh a usvedčená z "plánovania násillia za nepoľahčujúcich okolností" podľa paragrafu 218 kambodžského trestného zákonníka. Bola odsúdená na tri roky väzenia a kompenzačnú platbu obeť. Odvolacie vypočúvanie prebehlo 7. júna 2013 a trvalo niekoľko hodín a zúčastnili sa ho členovia Amnesty International.

Yorm Bophová a jej manžel mali plánovať násilný útok na dvoch taximotorkárov. Obete

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

preukázateľne pili alkohol niekoľko hodín pred údajným útokom. Počas procesu vyhlásili, že boli napadnutí dvoma ľuďmi. Jedna obeť bola bodnutá štyrikrát, druhá ohlásila niekoľko zranení spôsobujúcich poškodenie nervov a stratu pamäti. Za páchatelov boli označení bratia Yormy Bophovej, hoci už niekoľko rokov nežijú v Phnom Penh. Obe obete podali nejasné, nekonzistentné a protirečiaci výpovede. Nebol predstavený žiadny dôkaz o spojitosti prípadu s Yormou Bophovou a jej manželom.

Ako to začalo?

Okolo 20 000 ľudí bolo nútené vysťahovaných zo svojich domovov pri Phom Penhskom jazere Boeung Kak od roku 2007, kedy bol pozemok predaný developerskej firme. S obyvateľmi neprebehla žiadna diskusia o chystaných stavebných plánoch v oblasti a dozvedeli sa o nich iba z televíznych správ. Firma začala v auguste 2008 naplňať jazero pieskom, čím spôsobila vážne záplavy a zničenie domov. Do februára 2012 jazero úplne zmizlo. Obyvatelia boli pod vyhrážkami donútení prijať nedostatočné náhradné bývanie ďaleko od pracovných príležitostí a bez akýchkoľvek služieb a infraštruktúry. Proti nútenému vysťahovaniu prebehlo niekoľko demonštrácií, na čo kambodžská vláda reagovala zadržaním protestujúcich a obmedzením slobody prejavu.

Ďalšia odvážna aktivistka, ktorá bojovala za právo na bývanie, svoj domov stratila. Ni Yulan už roky statočne čelí šikane zo strany autorít, lebo sa postavila za ľudí, ktorých vysťahovali z ich domovov. Bývalá právnička podporovala množstvo ľudí, ktorých vyhnali z ich príbytkov kvôli lukratívnym stavebným projektom. Sama patrila k tisíckam tých, ktorých domy boli zdemolované počas príprav na Olympijské hry v Pekingu v roku 2008.

Vláda reagovala na jej aktivizmus tak, že začala šikanovať ju aj jej rodinu v nádeji, že sa vzdá svojich aktivít. Opakovane ju zadržali a vo väzbe ju bili tak veľmi, až zostala pripútaná na invalidný vozík. Prenasledovali ju takmer 20 rokov, odpočúvali ju aj jej rodinu, vyhrážali sa im a vysťahovávali ich z jedného príbytku za druhým.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

V marci 2016 jej úrady nedovolili vycestovať do USA, kde si mala prebrať medzinárodnú cenu za svoju odvahu. V apríli 2017 vtrhli do jej prenajatého bytu neznámi muži a vyhodili

ju spolu s jej manželom a dcérou von. Ni Yulan s manželom boli nútení prespávať na ulici. Neskôr získali len dočasné ubytovanie a žijú pod neustálym drobnohládcom polície. Napriek tomu Ni Yulan plánuje aj naďalej pomáhať ľuďom, aby sa mohli postaviť za svoje práva.

Ni Yulan s rodinou však neskôr čelila novej výzve. V roku 2018 sme zistili, že napriek tomu, že čínske úrady už 4 mesiace Ni Yulan a jej rodinu neobťažujú, o niekoľko dní bude čeliť ďalšej výzve. 6. augusta skončí jej nájomná zmluva a prenajímateľ bytu jej

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

vopred oznámil, že sa ju nechystá predĺžiť. Aktivistke a jej rodine tak hrozí, že sa bude musieť nedobrovoľne sťahovať už piatykrát od roku 2017.

Neskôr, počas roku 2018, sme sa však dozvedeli výborné správy! Ni Yulan sa s manželom vďaka pomoci priateľov v auguste podarilo nájsť nové bývanie. Odvtedy prenasledovanie a obťažovanie políciou, s ktorými mala dlhoročné problémy, prestali. Ni Yulan verí, že za toto zlepšenie vďačí z veľkej časti práve pomoci Amnesty International a obrovskej celosvetovej podpore, ktorej sa jej vďaka organizácií dostalo. Dokonca nám Ni Yulan poslala list pri príležitosti Medzinárodného dňa ľudských práv (10. december). Krátka pasáž z jej listu: Ahojte! Medzinárodný deň ľudských práv je za dverami a preto som Vám chcela vyjadriť svoju úprimnú vďaku a obrovský rešpekt. Vďaka za Vašu starostlivosť a podporu. V posledných rokoch sme s rodinou čelili viacerým porušeniam našich ľudských práv. Sme veľmi šťastní, že ste nám pomohli. Náš život sa za posledné mesiace výrazne zlepšil, práve vďaka vašej podpore.

Právo na bývanie je však terčom aj v iných krajinách. Napríklad v Zimbabwe. V máji 2005 vláda Zimbabwe spustila operáciu Murambatsvina (čo možno zhruba preložiť ako "vyhnať odpadky"), program masového núteného vysťahovania a demolácie domov a neformálnych podnikov. Za menej ako 3 mesiace prišlo o svoje domovy a živobytie viac ako 700 000 ľudí. Vysťahovanie sa uskutočnilo bez primeraného oznámenia a riadneho procesu, a právnych alebo súdnych príkazov a bez toho, aby sa ľuďom poskytlo akékoľvek odškodnenie alebo alternatív, ktoré by im umožnili presídliť sa na iné miesto. Boli vykonané napriek tomu, že vláda uznala, že krajina čelí vážnemu nedostatku bytov. V niekoľkých prípadoch, keď organizácie na ochranu ľudských práv pomohli ľuďom získať súdne príkazy zakazujúce vysťahovanie, boli tieto príkazy ignorované. V reakcii na medzinárodný tlak vláda odštartovala operáciu

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

Garikai/Hlalani Kuhle v júni 2005, údajne s cieľom napraviť negatívne dopady operácie Murambatsvina. Operácia Garikai však bola naráchlo zavedená bez konzultácie s postihnutými ľuďmi; bola vážne podfinancovaná a týkala sa len relatívne malého počtu obetí. Niektorí z tých, ktorí mali prospech z programu, boli pridelené nedokončené domy bez prístupu k základnej infraštruktúre a potrebám.

V roku 2010 Amnesty International zaznamenala vysoký výskyt úmrtí novorodencov v osade Hopley, ktorú vláda vytvorila v rámci Operácia Garikai. Úmrtia sa pripisovali nedostatku služieb pre matky a novorodencov, teda zdravotnej starostlivosti v osade.

Tehotné ženy a dievčatá boli nútené rodiť v chatrčiach, pretože im bránila v prístupe k zdravotnej starostlivosti, vrátane neúnosne vysokých nákladov na zdravotnícke služby a obmedzeným možnostiach dopravy k najbližšej pôrodnici.

Operácia Murambatsvina, okrem iného, narušila základné a stredoškolské vzdelávanie odhadom 222 000 detí vo veku od 5 do 18 rokov. Hoci vláda nevykonávala žiadne oficiálne monitorovanie, predpokladá sa, že mnohé z týchto detí stratili niekoľko rokov vzdelania alebo zanechali vzdelávanie úplne. Vláda tiež nezriadila školy v Garikai a deti, ktoré v nich žijú, čelia mnohým prekážkam v prístupe k vzdelávaniu, dokonca aj k základnému vzdelaniu. V roku 2011 Amnesty International zistila, že náklady na vzdelávanie, vzdialenosť škôl od domovov detí a odpor k zápisu detí z osád Garikai viedli k tomu, že deti v niektorých osadách navštevujú neregistrované školy, ktoré spravujú dobrovoľníci z komunity. Negatívny vplyv núteného vysťahovania na právo na vzdelanie sa prejavil aj rodovo špecifickým spôsobom. Počas diskusií vo fokusových skupinách Amnesty International počula, že dievčatá - niektoré už vo veku 13 rokov - vstupovali do sexuálnych vzťahov so staršími mužmi alebo sa vydávali, aby unikli chudobe v rodine. Mladé ženy a dievčatá tiež uvádzali, že sa cítia byť okolnosťami nútené zarábať peniaze prostredníctvom poskytovania sexu za peniaze, aby podporili členov rodiny. Všetky dievčatá, ktoré hovorili s Amnesty International, pripisovali svoje skoré manželstvá násilnému vysťahovaniu a neschopnosti vlády podporiť ich pri opätovnom zápise do školy.

Začiatkom roka 2014 sa väčšina tých, ktorým bola pridelená pôda v rámci operácie Garikai, bola vystavená riziku, že bude opäť násilne vysťahovaná, pretože nebola schopná zaplatiť poplatky potrebné na obnovenie ich nájomných zmlúv k vode, kanalizácii, cestám

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

alebo iným službám. Väčšine príjemcov boli pridelené prázdne pozemky bez služieb a infraštruktúry. Preto si mnohokrát mohli postaviť len provizórne plastové prístrešky s pomocou humanitárnych organizácií. Zároveň, obyvatelia museli pravidelne platiť ministerstvu pre miestnu samosprávu za prenájom týchto pozemkov a tí, ktorí neplatili, boli vystavení riziku že o svoje pozemky prídu. Počas masového núteného vysťahovania však jeho obeť prišli aj o živobytie, keďže boli zničené aj trhovské stánky a neformálne obchody. Do roku 2014 väčšina obyvateľov stále žila v týchto provizórnych stavbách. Vláda neponúkla stovkám ľudí žiadnu inú pomoc.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

5. PRÁVO NA ZDRAVIE AKO SÚČASŤ DÔSTOJNOSTI

16

S dôstojnosťou súvisí aj zdravie a právo na zdravie, ale aj prístup k zdravotnej starostlivosti. Preto sa v nasledujúcich riadkoch pozrieme na globálnu pandémiu v kontexte ľudských práv.

Mnoho ľudí po celom svete žilo počas pandémie v naozaj ťažkých časoch. Ich zdravie a bezpečnosť boli (a stále sú) v ohrození. Iní ochoreli a niektoré na túto chorobu zomreli. Mnohí a mnohé z nás boli izolovaní a odtrhnutí od svojich blízkych. Podniky zatvárali svoje prevádzky a ľudia prichádzali o prácu. Plány a udalosti boli rad radom rušené. Výsledkom bolo, že mnoho ľudí pochopiteľne cítilo zmes šoku, strachu, hnevu a zraniteľnosti. Ale situácia nebola nikdy úplne katastrofická. Z krízy môže vzniknúť aj niečo dobré, niečo nové. Bola to príležitosť odmietnuť diskrimináciu a nenávisť a nahradiť ich empatiou a láskavosťou. Čo by nás šírenie tohto vírusu malo naučiť je, že sme globálne všetci prepojení. Ľudia sú či boli fyzicky vzdialení, ale stále môžeme byť zjednotení. Podarilo sa to? Na to si odpovieme trochu neskôr.

Ako zapadajú ľudské práva do pandémie?

Napriek jeho negatívnym účinkom na naše zdravie, ochorenie COVID-19 (tiež známe ako nový koronavírus) neporušuje naše ľudské práva! Jednoznačne ovplyvňuje to, ako naše práva uplatňujeme, ale vírus nemôže niesť zodpovednosť. Napokon povinnosť rešpektovať, chrániť a napĺňať ľudské práva prináleží štátu. Je to právna ako aj praktická zodpovednosť. Štáty formálne schvaľujú túto zodpovednosť, keď podpisujú

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

a ratifikujú medzinárodné zmluvy. Porušenie ľudských práv sa môže objaviť: Ak štát zlyhá vo svojej povinnosti chrániť ľudské práva alebo ak štát sám koná tak, že porušuje ľudské práva. Štáty nie sú zodpovedné za COVID-19, ale sú zodpovedné za to, ako naň zareagujú. Ak štáty 1) pristúpia k epidémii s politikou a opatreniami, ktoré nespravodlivo ovplyvnia naše práva a slobody, ide o porušovanie ľudských práv. Ak štáty 2) nedokážu primerane ochrániť ľudí pred zbytočnými ujмами z epidémie, ide o porušovanie ľudských práv.

Porušovanie ľudských práv bolo napríklad, keď štátne nemocnice odmietali prijať pacientov a pacientky. Alebo keď hotely odmietali ubytovať ľudí z Číny. Porušovanie ľudských práv nastalo aj vtedy, keď sa cenzurovali zdravotní experti a expertky, ale aj whistlebloweri a whistleblowerky. V neposlednom rade, mnohí aktivisti a aktivistky boli vystavené obťažovaniu a zastrašovaniu, ale diskriminácia nastávala aj vtedy, keď mnohé štáty diskriminovali ľudí pri hraničných kontrolách.

Pandémia sa však dotkla naozaj širokej škály ľudských práv, z ktorých sa každé dotýka aj ľudskej dôstojnosti. Napríklad zasiahla, v niektorých krajinách, do práva požiadať o azyl.

Je dôležité si uvedomiť, že urgencia pandémie COVID-19 neznamená, že ostatná problematika ľudských práv ide do úzadia. Ešte stále je tu mnoho ľudí na úteku pred prenasledovaním a ťažkým životom po celom svete.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Administratíva amerického prezidenta Trumpa plánovala odmietnuť všetkých žiadateľov a žiadateľky o azyl na hraniciach Spojených štátov a ospravedlniť tento krok ako reaktívne opatrenie proti šíriacej sa epidémii.

Zákaz vstupu žiadateľov o azyl z Mexika, ktorý prijala Trumpova administratíva, nemá nič spoločné so zvýšením bezpečnosti Američanov pred pandémiou koronavírusu. Prezident Trump sa zapája do šírenia strachu, aby ospravedlnil rasistickú a diskriminačnú politiku, ktorej jediným cieľom je demonizovať ľudí hľadajúcich bezpečie. Uzavretie južnej hranice je reakčné opatrenie, ktoré sa prakticky nezakladá na skutočnosti.

Trumpova administratíva nemôže zrazu pozastaviť záväzky USA voči ľuďom hľadajúcim bezpečie. Plošný zákaz žiadateľov o azyl je v rozpore s vnútroštátnymi a medzinárodnými právnymi záväzkami vlády USA. Podobný zákaz z roku 2018 bol rýchlo vyhlásený za nezákonný všetkými súdmi, ktoré sa ním zaoberali, pretože ide o hrubé porušenie práva žiadať o azyl.

Len ťažko si predstaviť dôstojný život, ak vám štát alebo iný subjekt odoprie všaš právo na prístup k informáciám.

Prístup k informáciám bol aj počas globálnej pandémie životne dôležitý. Ľudia musia byť informovaní, aby mohli chrániť seba i ostatných. Prístup k informáciám ohľadom zdravia je tiež neoddeliteľnou súčasťou práva na ochranu zdravia.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

V Džammú a Kašmíre indická vláda zásadne obmedzila internetové pripojenie, čím ohrozila zdravie a blaho obyvateľstva. Amnesty International vyzvala lokálne vlády týchto zväzových území Indie, aby obnovili plný prístup k internetovým službám v regióne Džammú a Kašmír a zabezpečili, aby ľudia mali plný prístup k informáciám týkajúcim sa zdravia a bezpečnosti. To všetko v čase, kedy bolo zrejme, že koronavírus s najmenej 219 217 potvrdenými prípadmi, 8 965 úmrtiami a najmenej 85 742 ľuďmi, ktorí sa zotavili k 19. marcu 2020, svet čelí jednej z najväčších pandemických hrozieb našej generácie.

Úplné vypnutie alebo obmedzenie rýchlosti internetu alebo prístupu k nemu sťažovalo ľuďom orientáciu v ťažkom období a ešte viac podkopávalo ich dôveru v úrady. Indická vláda mala povinnosť prijímať také opatrenia voči pandémie, ktoré rešpektujú ľudské práva a chránia verejné zdravie – je zrejme, že ak ľuďom obmedzíte internet, tak nielen zasiahnete do ich ľudských práv, ale ohrozíte aj ich zdravie, ktoré je mnohokrát závislé od toho, že viete včas zistiť najnovšie informácie.

Ľudskoprávny prístup mal byť stredobodom všetkých snáh o prevenciu, pripravenosť, obmedzenie šírenia a liečbu s cieľom chrániť verejné zdravie a podporovať najzraniteľnejšie skupiny. Právo na zdravie, ktoré zaručuje Všeobecná deklarácia ľudských práv, stanovuje právo na prístup k zdravotnej starostlivosti. Kľúčovou súčasťou práva na zdravie je aj prístup k informáciám týkajúcim sa zdravia. Poskytovanie "vzdelávania a prístupu k informáciám týkajúcim sa hlavných zdravotných problémov v spoločnosti vrátane metód ich prevencie a kontroly" sa považuje za "povinnosť porovnateľnej priority" so základnými povinnosťami práva na zdravie.

Napriek tomu, pandémia nám ukázala, že v časoch kríz budú vlády naďalej používať reštriktívne opatrenia, neopodstatnené zásahy a šírenie paniky, ktoré v končnom dôsledku zvýšia utrpenie ľudí, ktorých ľudské práva sa vlády štátov zaviazali chrániť.

S informáciami súvisí aj ďalšie právo, ktoré bolo počas pandémie obmedzované – právo na slobodu prejavu. Od začiatku krízy COVID-19 čínska vláda podkopávala právo na slobodu prejavu a prístup k informáciám tým, že prenasledovala whistleblowerov a potláčala snahy o šírenie povedomia o novom koronavíruse.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Čína napríklad vyhostila niekoľko amerických novinárov a novinárov, ktorí prinášali správy o situácii s novým vírusom. Amnesty International v reakcii na vyhostenie novinárov pracujúcich pre tri veľké americké mediálne domy v Číne uviedla: "Tento hanebný útok na slobodu prejavu je namierený proti novinárom, ktorí odhalili mnoho prípadov porušovania ľudských práv v Číne, od Sin-tiangu po Hongkong. Títo novinári boli tiež medzi tými, ktorí prispeli k hlbšiemu poznaniu vypuknutia globálnej pandémie vo Wuhane."

V tom čase išlo o najnovšiu eskaláciu sporu medzi Pekingom a Washingtonom, ktorá priniesla riziko veľkého a vážneho obmedzenia dostupnosti presných a nezávislých informácií z Číny. V čase, keď svet potreboval spolupracovať v boji proti ničivej nákaze spôsobenej vírusom, sa šikana a vykazovanie novinárov stali negatívnym príkladom zneužívania moci Čínou, ktorá však negatívne zasiahla celý svet a zdravie mnohých ľudí. Nielen počas globálnej pandémie, treba obmedzovanie práva novinárov a novináriek pracovať považovať za hrozivý signál o stave ľudských práv v Číne.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Čo môžete urobiť VY?

Či už ide o pandémiu alebo o inú krízu, netreba strácať nádej. Stále je mnoho možností ako sa postaviť útlaku a nespravodlivosti. Všetci a všetky môžeme podporiť ambicióznú, podpornú odozvu na krízu COVID-19 (alebo inú krízu), ktorá bude v súlade s ľudskými právami, a to dokonca aj z domova! Môžeme to spraviť konkrétne dvomi spôsobmi: tlačíť na štáty, aby niesli zodpovednosť a prejavovať si vzájomne solidaritu.

1. Pripomínajte štátom ich povinnosti

21

Musíme zabezpečiť, aby naši štátni predstavitelia a predstavitelky reagovali na pandémiu najlepším možným spôsobom. To znamená, že štátna správa a zdravotníctvo by mali konať rýchlo a rozhodne, aby A) zaviedli opatrenia na ochranu nášho zdravia, bezpečnosti a blaha; a B) tak spravili spôsobom, ktorý nebude nespravodlivo porušovať naše ľudské práva. Ozvite sa, keď váš štát: Nerobí dostatok pre ochranu vášho práva na ochranu zdravia zastavením šírenia COVID-19. Nespravodlivo zasahuje do práv a slobôd vašich alebo iných, v mene zastavenia šírenia COVID-19

2. Propagujte vzájomnú solidaritu

Všetci a všetky chceme to isté – koniec strachu a rozvratu našich životov. Ale takisto musíme byť opatrní a opatrné, aby sme nešírili strach a rozvrat našimi slovami, prístupom a činmi. Ak stratíme hlavu, budeme bojovať v obchodoch, budeme krutí a kruté k tým najzraniteľnejším či démonizovať niektoré skupiny ľudí, potom všetci a všetky prehráme. Zamerajme sa na to, čo máme spoločné, čo môžeme urobiť, aby sme sa navzájom podporili, čo nás táto chvíľa učí o duchu ľudskosti. Buďme tu pre seba navzájom. Nech sa páči, menšia inšpirácia, ako môžete prejsť solidaritu v týchto okolnostiach:

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Zachovajte pokoj

22

Ľudia si môžu byť fyzicky vzdialení, ale môžeme byť jednotní. Stále sme prepojení. Spoločne to zvládneme. TIP: Pomôžte obmedziť šírenie dezinformácií len tým, že budete zdieľať rady expertov a expertiek zo spoľahlivých zdrojov.

Buďte aktívnou súčasťou komunity

Dávajte na seba vzájomne pozor, najmä venujte pozornosť ľuďom, ktorí sú vo vašej komunite znevýhodnení, napríklad seniori a seniorky. TIP: Ponúknite ostatným, že im vybavíte nákupy a pochôdzky, ak nemôžu ísť von. Nechajte svojim susedom a susedkám odkaz v poštovej schránke s ponukou, že im môžete pomôcť!

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Prejavujte láskavosť

23

Sme v tom spolu. Podporme sa navzájom. Postavte sa rasizmu a hnevu, ak na ne narazíte. TIP: Zdieľajte základné veci, ak ich máte dosť + nechajte dostatok pre ostatných.

Prejavujte solidaritu

Nasledujte rady zdravotníčok a zdravotníkov. Nasledujte usmernenia spoločenskej izolácie, ak je tak odporúčané. Nejde pritom len o vás, ale pomáha to chrániť ľudí vo vašej komunite, ktorí sú najzraniteľnejší + odľahčuje to nápor na nemocnice a opatrujúci personál.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Bojujte aj naďalej za lepší svet

Nespravodlivosť sa nezastaví a nepočká, kým pandémia prehrmí.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

6. DÔSTOJNOSŤ JE VŠADE

25

Na dôstojnosť nemožno zabúdať ani pri oblastiach, ktoré sú často stigmatizované a odsudzované. Namiesto odsudzovania by sme sa však mali pozrieť na fakty. Pozrieme sa preto na niekoľko vybraných tém.

6.1 SEXWORK/SEX-BIZNIS VS. PROSTITÚCIA

Na úvod začneme otázkou. O čom hovoríme, keď hovoríme o prostitúcii a čo máme na mysli pod pojmom sex-biznis (z angl. sex work)? Áno, tieto pojmy sú odlišné, hoci sa často používajú synonymne.

Prostitúcia je nedobrovoľná činnosť – nútená prostitúcia, detská prostitúcia - vnímaná ako sociálno-patologický, spoločensky nežiadúci jav.

Sex-biznis je sex po vzájomnej dohode medzi dospelými ľuďmi za honorár - pojem sex-biznis označuje dobrovoľnú prácu, nehodnotí a neodsudzuje.

Rozhodli sme sa teda ladiť tento text skôr osvetovo a priblížiť čitateľom a čitateľkám rozdiely medzi sex-biznisom a prostitúciou a odlíšiť sex-biznis (teda dobrovoľnú prácu za odmenu v odvetví sexuálnej práce) od obchodovania s ľuďmi (nútená práca) a ich sexuálneho vykorisťovania prostitúciou (vykonávania komerčného sexu deťmi a mladistvými).¹

¹ Zdroj: <https://www.ozodyseus.sk/files/sex-biznis-v-kocke.pdf>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Podľa výskumníčky Ľubice Vyšnej je sex-biznis jediným slovným spojením, ktoré označuje dobrovoľný výkon práce v sexuálnom priemysle. Práca v sex-biznise môže byť vykonávaná v rôznych prostrediach – najčastejšie vo vnútri (priváty, masážne a erotické salóny, verejné domy, výklady, sauny a pod.) alebo vonku (ulice, diaľničné odpočívadlá, parkoviská, frekventované cesty a pod.). Sex-biznis zahŕňa široké spektrum poskytovaných služieb ako napr. striptíz, sex cez telefón, erotický video chat, porno, erotické masáže, predaj rozmanitých sexuálnych služieb, eskort servis až po poskytovanie tzv. luxusného spoločníctva. Sex-biznis taktiež zahŕňa rôznorodé tzv. fantasy služby ako submisivitu - dominanciu, bondáž, cross - dressing a pod.²

Právne úpravy práce v sex-biznise vo svete

Vo svete môžeme nájsť rôzne modely, akými krajiny legislatívne upravujú predaj a kúpu sexuálnych služieb.

² Zdroj: https://www.academia.edu/30004838/Feminizmy_o_sex_biznise

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Prohibícia sex-biznisu

Ide o zákaz sex-biznisu v zmysle stíhania všetkých zainteresovaných strán. Nevýhody: Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie kriminalizácia sex-biznisu zvyšuje riziko šírenia HIV. Zvyšuje zraniteľnosť ľudí pracujúcich v sex-biznise, nakoľko zhoršuje ich prístup k pomáhajúcim službám, podporuje diskrimináciu týchto ľudí a celkovo ich odsúva na okraj spoločnosti. Zároveň uberať dospelým ľuďom právo na voľbu povolania.

Abolicionizmus

Abolicionizmus trestá väčšinou tretie strany sex-biznisu. Znáмым abolicionistickým modelom v Európe je tzv. „švédsky model“, ktorý uplatňuje stíhanie ľudí, ktorí sexuálne služby kupujú. Nevýhody: Rovnako ako prohibícia zvyšuje zraniteľnosť ľudí, ktorí pracujú v sex-biznise a pokiaľ chcú zarobiť, musia sa skrývať.

Regulácia sex-biznisu

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Sex-biznis netrešťa, je regulovaný (napr. povinná registrácia, zdravotné prehliadky a pod.). Nevýhody: Práca v sex-biznise je odsudzovaná, a tak registrácia môže byť pre ľudí pracujúcich v sex-biznise riziková z dôvodu odhalenia. Povinné lekárske prehliadky nariadené štátom sú často neadekvátne, ignorujú aktuálne vedecké poznanie a zasahujú do ľudských práv ľudí pracujúcich v sex-biznise, nakoľko ochrana zdravia je rozhodnutie ako predávajúcej, tak kupujúcej osoby. Viaceré štúdie zároveň upozorňujú, že povinné prehliadky podnecujú skrývanie sex-biznisu a sú skôr kontraproduktívnu a finančne neefektívnu stratégiou ochrany zdravia.

Dekriminalizácia

Dekriminalizačný prístup vníma sex-biznis ako slobodnú prácu, odmieta stíhanie akejkoľvek zainteresovanej strany. Zameriava sa aj na iné otázky týkajúce sa sex-biznisu (napríklad prevencia násilia pri práci, ľudské práva) a snaží sa v sex-biznise zabezpečiť rovnaké pracovné práva ako sú v iných profesiách.

Výhody: Tento prístup odporúča aj Svetová zdravotnícka organizácia. Dekriminalizácia sex-biznisu zvyšuje bezpečnosť ľudí pracujúcich v sex-biznise, zabezpečuje ochranu ich

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

práv a má pozitívne výsledky aj v oblasti ochrany zdravia (prevencie HIV a iných pohlavne prenosných ochorení).

Absencia zákona

Práca v sex-biznise nie je právne ukotvená a neexistuje jej úprava na celoštátnej úrovni. Je charakteristická pre Slovensko. Môžu existovať miestne legislatívne úpravy, ktoré však prácu v sex-biznise pokutujú alebo inak trestajú (v našich podmienkach napr. existencia všeobecne záväzných nariadení miest a obcí).³

29

Sex-biznis na Slovensku

Na Slovensku neexistujú jednoznačné čísla týkajúce sa práce v sex-biznise. Podľa prieskumu, ktorý zastrešovalo OZ Odyseus v rokoch 2007-2009 pracuje v sex-biznise odhadom 7 500 osôb. Trend posledných rokov spôsobuje, že je odhad ľudí, ktorí pracujú

³ Zdroj: <https://www.ozodyseus.sk/files/legislativne-riesenia.pdf>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

v sex-biznise ešte náročnejší. Na popularite narastá práca v sex-biznise cez internet, z ulíc sex-biznis postupne ustupuje.⁴

Ľuďom pracujúcim v sex-biznise sa venuje občianske združenie Odyseus, ktoré sa od roku 2003 v rámci programu Červený dáždík usiluje o to, aby boli ľudia pracujúci v sexbiznise prijatí ako súčasť spoločnosti a nedochádzalo k porušovaniu ich ľudských práv. Odyseus podporuje toleranciu a prispieva k odstraňovaniu predsudkov, pretože poskytovanie sexuálnych služieb výmenou za odmenu, ktoré prebieha medzi dospelými ľuďmi na základe vzájomného súhlasu, akceptuje ako prácu. Okrem distribuovania kondómov či gélov poskytuje ľuďom pracujúcim v sex-biznise komplexné poradenstvo a pomoc v prípade násilia, sociálnych či zdravotných problémov, dôverné a anonymné testovanie na pohlavne prenosné ochorenia a zabezpečujú kontakt s gynekologickými ambulanciami, psychológmi či úradmi práce.⁵

Sex-biznis - otázky a odpovede

Prečo niektorí ľudia vôbec poskytujú sexuálne služby a prečo by sme ich nemali označovať pojmom "prostitútka"?

Podľa dokumentu Chápanie sexuálnej práce v otvorenej spoločnosti pojem "sexuálny pracovník/sexuálna pracovníčka" uznáva, že sexuálna práca je práca. Prostitúcia sa však často spája s kriminalitou a nemorálnosťou. Mnohí ľudia, ktorí predávajú sexuálne služby, uprednostňujú výraz "sexuálny pracovník/sexuálna pracovníčka" a výraz "prostitútka" považujú za ponižujúci a stigmatizujúci, čo prispieva k ich diskriminácii v zdravotných, právnych a sociálnych službách.

Sexuálne pracovníčky a pracovníci predávajú sexuálne služby, aby si zarobili na živobytie. Prevažná väčšina osôb poskytujúcich sexuálne služby sa rozhodne vykonávať sexuálnu prácu, pretože je to najlepšia možnosť, ktorú majú. Mnohé osoby poskytujúce sexuálne služby bojujú s chudobou či dlhmi a majú len málo iných možností práce. Iní/é zistili, že sexuálna práca ponúka lepší plat a flexibilnejšie pracovné podmienky ako iné

⁴ Zdroj: <https://www.ozodyseus.sk/files/sex-biznis-v-kocke.pdf>

⁵ Zdroj: <https://www.ozodyseus.sk/cerveny-dazdnik>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

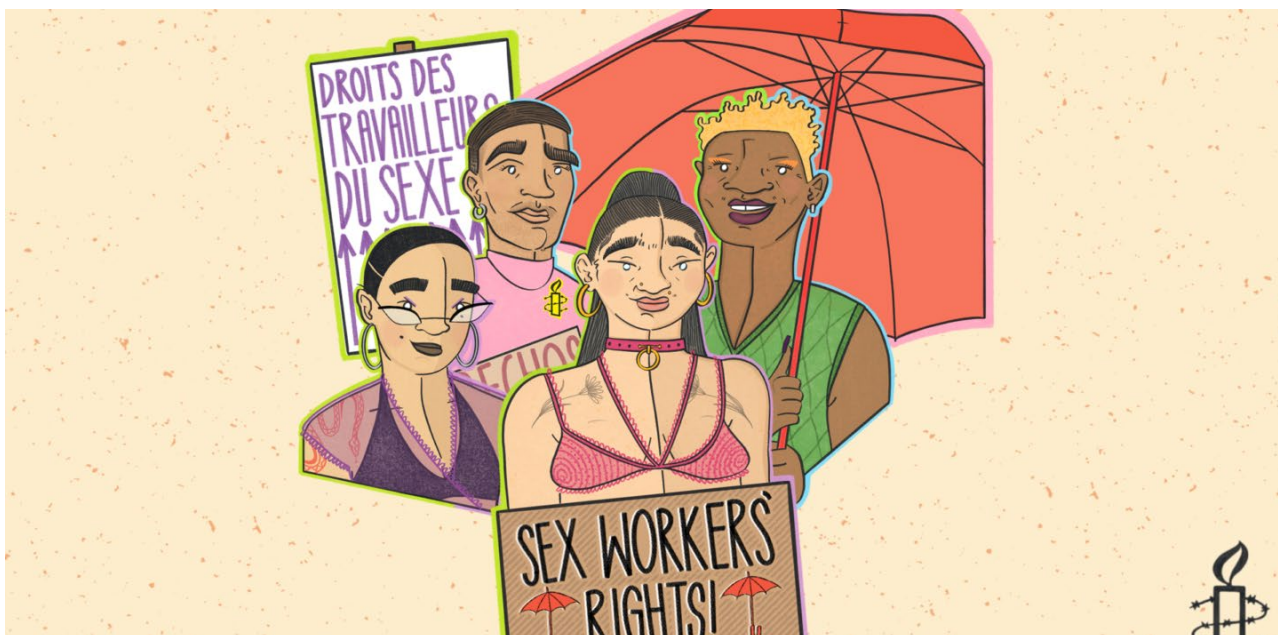
© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

zamestnania. A niektorí/é sa venujú sexuálnej práci, aby preskúmali a vyjadrili svoju sexualitu.

Prečo by sexuálna práca nemala byť trestným činom?

Kriminalizácia sexuálnej práce ohrozuje zdravie a bezpečnosť sexuálnych pracovníčok a pracovníkov tým, že sexuálnu prácu tlačí do ilegality. Kriminalizácia zahŕňa všetko od kriminalizácie predaja a nákupu sexuálnych služieb až po všeobecné zákazy riadenia sexuálnej práce. Kriminalizácia sťažuje sexuálnym pracovníčkam a pracovníkom vyjednávať podmienky s klientmi a klientkami, spolupracovať s inými sexuálnymi pracovníčkami a pracovníkmi v záujme bezpečnosti a nosiť kondómy bez obáv, že budú použité ako dôkaz prostitúcie.

Sexuálne pracovníčky a pracovníci uvádzajú extrémnu mieru násillia a obťažovania v súvislosti s ich prácou, a to aj zo strany klientov, manažérov a polície. Kriminalizácia sťažuje sexuálnym pracovníčkam a pracovníkom nahlasovanie porušovania práv, najmä zo strany polície, pretože sú vystavené riziku uväznenia, ďalšieho zneužívania a pomsty. Tým sa udržiava stigma, násillie a beztrestnosť, ktoré ďalej ohrozujú zdravie a bezpečnosť

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

sexuálnych pracovníčok a pracovníkov.

AMNESTY
INTERNATIONAL

Čo je dekriminalizácia sexuálnych služieb?

Dekriminalizácia znamená odstránenie trestných a administratívnych sankcií, ktoré sa vzťahujú konkrétne na sexuálne služby, čím sa vytvára priaznivé prostredie pre zdravie a bezpečnosť sexuálnych pracovníčok a pracovníkov. Aby mala dekriminalizácia zmysel, musí ju sprevádzať uznanie sexuálnej práce ako práce, čo umožní, aby sa na sexuálnu prácu vzťahovalo pracovné právo a ochrana podobná iným zamestnaniam. Hoci dekriminalizácia nerieši všetky problémy, ktorým sexuálne pracovníčky a pracovníci čelia, je nevyhnutnou podmienkou na realizáciu ľudských práv sexuálnych pracovníčok a pracovníkov.

Nadácie otvorenej spoločnosti po celom svete podporujú dekriminalizáciu sexuálnej práce ako najlepšiu spôsob ochrany zdravia a ľudských práv osôb pracujúcich v sex-biznise.

Čo je to obchodovanie s ľuďmi a v čom je sexuálna práca iná?

Obchodovanie s ľuďmi je závažné porušovanie ľudských práv, ktoré zahŕňa hrozbu alebo použitie sily, únos, podvod alebo iné formy nátlaku za účelom vykorisťovania. Môže ísť o nútenú prácu, sexuálne vykorisťovanie, otroctvo a iné.

Na druhej strane, sexuálna práca je dobrovoľná transakcia medzi dospelými osobami, pri ktorej akt predaja alebo nákupu sexuálnych služieb nie je porušením ľudských práv. Spájanie obchodovania s ľuďmi a sexuálnej práce môže byť škodlivé a kontraproduktívne.

Organizácie združujúce sexuálne pracovníčky a pracovníkov sú proti vykorisťovaniu a mnohé z nich tvrdia, že najúčinnším spôsobom riešenia vykorisťovania vrátane obchodovania s ľuďmi je posilnenie práv sexuálnych pracovníčok a pracovníkov a riešenie ekonomickej nespravodlivosti. Neistá práca, reštriktívne migračné politiky a rodová nerovnosť prispievajú k väčšej zraniteľnosti voči vykorisťovaniu.

Je sexuálna práca vo svojej podstate škodlivá?

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Skutočnosť, že sexuálna práca je práca, neznamena, že je to dobrá práca, posilňujúca práca alebo neškodná práca. Sexuálna práca však nie je vo svojej podstate škodlivá, ale kriminalizácia a stigmatizácia robia sexuálnu prácu nepriamo škodlivou.

Osoby pracujúce v sex-biznise, podobne ako väčšina pracujúcich, majú rôzne pocity týkajúce sa ich práce. Niektorým sexuálnym pracovníčkam a pracovníkom sa ich práca nepáči, ale považujú ju za najlepšiu alebo jedinou možnosť, ako sa užiť. Niektoré majú voči svojej práci ambivalentný postoj, ale považujú ju za flexibilnú alebo dobre platenú. A niektoré/í si prácu užívajú a považujú ju za obohacujúcu alebo zábavnú. Bez ohľadu na to, čo si sexuálne pracovníčky myslia o svojej práci, zaslúžia si zdravie a bezpečnosť na pracovisku a ľudské práva.⁶

Aj my, najväčšia mimovládna ľudskoprávna organizácia na svete, Amnesty International, sa venujeme dodržiavaniu a ochrane práv osôb pracujúcich v sex-biznise.

Aký druh zneužívania hrozí pracovníčkam v sex-biznise?

Sexuálnym pracovníčkam hrozí celý rad prípadov porušovania ľudských práv vrátane znásilnenia, násilia, obchodovania s ľuďmi, vydierania, svojvoľného zatýkania a zadržovania, núteného vysťahovania z domovov, obťažovania, diskriminácie, vylúčenia zo zdravotných služieb, núteného testovania na HIV či nedostatku právnych prostriedkov nápravy. Zaznamenali sme mnoho prípadov, keď polícia - ako aj klienti a iní členovia širokej verejnosti - beztrestne zneužívali osoby poskytujúce sexuálne služby.

Prečo Amnesty International podporuje dekriminalizáciu?

V rámci tohto modelu existuje lepší priestor na ochranu práv osôb pracujúcich v sex-biznise - či už ide o prístup k zdravotnej starostlivosti, ich možnosť nahlasovať trestné činy úradom, ich schopnosť organizovať sa a spolupracovať v záujme väčšej bezpečnosti alebo pohodlie z vedomia, že ich rodina nebude obvinená za "život z príjmov" zo sexuálnej práce.

⁶ Zdroj: <https://www.opensocietyfoundations.org/explainers/understanding-sex-work-open-society>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

Tí, ktorí predávajú sex, potrebujú ochranu, ale prečo chrániť "pasákov"?

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Cieľom politiky Amnesty International nie je chrániť "pasákov". Každý, kto zneužíva alebo vykorisťuje osoby poskytujúce sexuálne služby, by mal čeliť plnej sile zákona. Upozorňujeme však na veľmi reálny problém takzvaných "zákonov o kupliarstve" - že často poškodzujú skôr samotné sexuálne pracovníčky a pracovníkov než tých, ktorí ich zneužívajú, pretože sú príliš široké a nedostatočne cielené.

Verí Amnesty International, že platenie za sexuálnu prácu je ľudské právo?

Nie, politika Amnesty International sa netýka práv osôb kupujúcich sexuálne služby. Zameriava sa výlučne na ochranu osôb poskytujúcich sexuálne služby, ktoré čelia celému radu porušení ľudských práv spojených s kriminalizáciou.

Amnesty tiež neverí, že kupovanie sexu je ľudské právo (ale veríme, že sexuálne pracovníčky a pracovníci majú ľudské práva!).

Aby bolo jasné: pri sexe je najpodstatnejší súhlas všetkých zúčastnených strán. Žiadna osoba nemôže sex vyžadovať ako svoje právo.

Nepodporí dekriminalizácia sexuálnej práce len obchodovanie s ľuďmi?

Aby bolo jasné: dekriminalizácia sexuálnej práce by neznamenal zrušenie trestných postihov za obchodovanie s ľuďmi. Obchodovanie s ľuďmi je odporné porušovanie ľudských práv. Štáty musia mať zákony, ktoré kriminalizujú obchodovanie s ľuďmi, a musia ich účinne využívať na ochranu obetí a postavenie obchodníkov s ľuďmi pred súd. Neexistujú žiadne spoľahlivé dôkazy, ktoré by naznačovali, že dekriminalizácia sexuálnej práce by podporila obchodovanie s ľuďmi.

Kriminalizácia sexuálnej práce však môže brániť boju proti obchodovaniu s ľuďmi - obeť sa napríklad môžu zdráhať prihlásiť, ak sa obávajú, že polícia proti nim podnikne kroky za predaj sexu. Tam, kde je sexuálna práca kriminalizovaná, sú sexuálne pracovníčky a pracovníci vylúčení aj z ochrany na pracovisku, ktorá by mohla zvýšiť dohľad a pomôcť identifikovať a predchádzať obchodovaniu s ľuďmi. Viaceré organizácie bojujúce proti obchodovaniu s ľuďmi vrátane Freedom Network USA, Globálnej aliancie proti obchodovaniu so ženami a La Strada International sa domnievajú, že dekriminalizácia sexuálnej práce by zohrala pozitívnu úlohu v boji proti obchodovaniu s ľuďmi.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Nepoškodí dekriminalizácia sexuálnej práce práva žien a nepovedie k ďalšej rodovej nerovnosti vo svete?

36

Rodová nerovnosť môže mať veľký vplyv na vstup žien do sexbiznisu; kriminalizácia to však nerieši - len znižuje bezpečnosť ich života. To isté platí pre transrodové osoby a mužov poskytujúcich sexuálne služby - mnohí z nich sú gejovia alebo bisexuáli -, ktorí zažívajú diskrimináciu a nerovnosť. Štáty musia bojovať proti diskriminácii a škodlivým rodovým stereotypom, posilniť postavenie žien a iných marginalizovaných skupín a zabezpečiť, aby nikomu nechýbali reálne alternatívy, ako sa užiť.

Prečo Amnesty International nepodporuje severský model?

Bez ohľadu na ich zámer môžu zákony proti kupovaniu sexu a proti organizovaniu sexuálnych služieb poškodiť sexuálne pracovníčky a pracovníkov. Často znamenajú, že osoby poskytujúce sexuálne služby musia viac riskovať, aby ochránili kupujúcich pred odhalením políciou. Sexuálne pracovníčky nám napríklad povedali, že sa cítia nútené

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Mýty a fakty o práci v sex-biznise.

Neexistuje žiaden dobrý dôvod na prácu v sex-biznise.

Fakt: Pre ľudí, ktorí pracujú v sex-biznise je táto práca zdrojom obživy. Užíviť seba, svoju rodinu, zarobiť si peniaze na pokrytie svojich potrieb je pri práci v sex-biznise (ktorá je dobrovoľná) práve ten dôvod, pre ktorý si ľudia vyberú túto prácu.

Ľudia pracujúci v sex-biznise roznášajú choroby.

Fakt: Každý nechránený sex je rizikový z pohľadu pohlavne prenosných infekcií. Výskumy ukazujú, že nepravidłné používanie kondómov u ľudí pracujúcich v sex-biznise je častým dôsledkom štruktúrnych bariér a sociálnych tlakov. Zároveň sú to práve zákazníci, ktorí presviedčajú ženy pracujúce v sex-biznise, aby poskytli službu bez ochrany a vytvárajú dopyt po nechránenom sexe.

Sex-biznis a obchod s ľuďmi je to isté.

Fakt: Sex-biznis predstavuje dobrovoľnú prácu a toto označenie sa odlišuje o nútenej prostitúcie – obchodu s ľuďmi, ktorý je nedobrovoľný. Zároveň neexistuje výskum, ktorý by dokázal potvrdiť, že väčšina ľudí pracujúcich v sex-biznise je k tomu donútená.

⁷ Zdroj: <https://www.amnesty.org/en/qa-policy-to-protect-the-human-rights-of-sex-workers/>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Obchod s ľuďmi je široký spoločenský problém, ktorý nezahŕňa iba nedobrovoľný predaj sexuálnych služieb, ale i veľké množstvo iných činností.

Zakázanie sex-biznisu je pre spoločnosť prospešné.

Fakt: Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie kriminalizácia sex-biznisu zvyšuje riziko šírenia HIV. Zvyšuje zraniteľnosť ľudí pracujúcich v sex-biznise, nakoľko zhoršuje ich prístup k pomáhajúcim službám, podporuje diskrimináciu týchto ľudí a celkovo ich marginalizuje (odsúva na okraj spoločnosti). Zákaz práce v sex-biznise nikde na svete nedosiahol, že by sex-biznis z danej krajiny zmizol.

38

Pouličný sex- biznis je „horší“ ako privátny, in-door.

Fakt: Ľudia si vyberajú prácu na ulici z rôznych dôvodov. Ide často o prácu na vlastnú päsť, čo do istej miery prináša väčšiu slobodu (aj keď aj rôzne riziká). V konečnom dôsledku však ľudia pracujúci v sex-biznise na ulici si sami vyberajú, kedy a za koľko budú pracovať, celý zárobok patrím (napr. nemusia platiť prenájom).

Všetci ľudia, ktorí pracujú v sex-biznise, užívajú drogy.

Fakt: Neexistuje výskum, ktorý by potvrdil, že by všetci alebo väčšina ľudí pracujúcich v sex-biznise užívala drogy. Výskyt užívania drog je medzi ľuďmi pracujúcimi v sex-biznise veľmi rôznorodý, často ovplyvnený práve tým, kde a za akých podmienok títo ľudia pracujú.⁸

Miesto záveru

Násilie páchané (nielen) na ženách pracujúcich v sex-biznise je problém obrovských rozmerov. Podľa výskumu Sex Workers' Rights Advocacy Network (SWAN) je zrejmé, že na ľuďoch pracujúcich v sex-biznise páchajú násilie policajti, ktorí napr. vyžadujú

⁸ Zdroj: <https://www.ozodyseus.sk/files/myty-o-sexbiznise.pdf>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

bezplatný sex, a tak páchajú na ženách a mužoch fyzické násilie, zastrašujú ich znásilnením, protiprávne ich zatýkajú alebo zadržávajú na policajnej stanici.

Množstvo ľudí nemyslí na možnosť, že aj osoby pracujúce v sex-biznise môžu byť znásilnené, zbité alebo môže byť na nich páchané domáce násilie. Podľa mnohých si za to môžu práve tým, aké “povolanie” si vybrali. Práve preto ostane veľa trestných činov spáchaných na ľuďoch pracujúcich v sex-biznise nepotrestaných, pričom za porušovanie ľudských práv môžeme považovať práve neochotu a ignoráciu úradov vôbec vyšetriť zločiny spáchané na osobách pracujúcich v sex-biznise.

39

Hoci ide o “neštandardné” povolanie, násilie jednoducho nemá byť súčasťou tejto práce. Ľudia pracujúci v sex-biznise si túto prácu vybrali z rôznych dôvodov, no nikto z nich si ju nevybral kvôli tomu, aby bol bitý a znásilňovaný.⁹

6.2 INTERRUPCIE / POTRAT

Interrupcie sú nepochybne veľkou spoločenskou témou, ktorá pravidelne rezonuje v našej spoločnosti. Azda nenájdeme tému, ktorá sa posledné 3 roky objavuje v NR SR tak často. Za toto obdobie sme mohli sledovať minimálne 19 pokusov o zákaz, obmedzenie alebo inú úpravu, ktorá sa dotýkala výkonu interrupcií na Slovensku. Pri sledovaní diania v našom parlamente sa zdá, že ide o tému, ktorá mimoriadne polarizuje a pri sčítaní hlasov poslancov a poslankýň by sme ľahko mohli dôjsť k záveru, že v spoločnosti je tesná väčšina za nejakú formu väčšej alebo menšej reštrikcie pri prístupe k interrupcii. Prieskumy verejnej mienky, ktoré sa tejto téme venujú, sa však rôznia. Niektoré toto rozdelenie potvrdzujú, iné zas popierajú. Otázka je, čím by sme sa mali riadiť pri téme, ktorá sa bytostne dotýka tela ženy, ale aj rozvíjajúceho sa plodu.

⁹ Zdroj: https://www.academia.edu/30004838/Feminizmy_o_sex_biznise

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

Medzinárodná federácia pre gynekológiu a pôrodníctvo (FIGO), ktorá združuje viac ako 130¹⁰ národných združení pôrodníkov a gynekológov napríklad niekoľkokrát reagovala na uvedené pokusy o zmeny. V liste, ktorým reagovala na ostatný pokus skupiny poslancov a poslankyň na čele s poslankyňou A. Záborskou, uviedla: *“Predložený návrh zákona navrhuje množstvo opatrení, ktoré sú v rozpore s vedecky overenými zdravotníckymi štandardmi, ako aj s najlepšimi osvedčenými postupmi poskytovania bezpečnej interrupčnej starostlivosti. Medzi tieto opatrenia patria navrhované predĺženie a rozšírenie povinnej čakacej doby pred vykonaním interrupcie, zákaz tzv. „reklamy“ na umelé prerušenie tehotenstva, ako aj nová požiadavka, aby ženy uvádzali dôvody svojho rozhodnutia podstúpiť interrupciu a pri žiadosti o túto starostlivosť poskytovali aj ďalšie osobné informácie. Prijatím návrhu zákona by došlo k ohrozeniu zdravia žien, ich súkromia a slobody rozhodovania a k zhoršeniu poskytovania včasnej a kvalitnej interrupčnej starostlivosti a vedecky podložených informácií o interrupcii.“*¹¹

¹⁰ Zdroj: <https://www.figo.org/figos-member-societies>

¹¹ Zdroj: https://www.figo.org/sites/default/files/2021-11/FIGO_Letter_Slovak_Parliament_2021-10_SL.pdf

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Pri tejto, ale aj iných témach sa môžeme obrátiť na expertov a expertky z oblasti práva či medicíny. Tu nájdeme pomerne silný konsenzus na tom, že obmedzovanie interrupcií vedie najmä k tomu, že sa zvýši vykonávanie nelegálnych a nebezpečných zákrokov. S tým sa spája už aj jedna okrídlená veta, ktorá hovorí, že neexistuje zákaz interrupcií, ale len zákaz legálnych a bezpečných interrupcií.

Ľudskoprávne východisko by nás mohlo motivovať k úvahe, či je možné plne si uplatňovať ľudské práva, ktoré má každá ľudská bytosť garantované, ak nemáte pod kontrolou svoju reprodukciu a to, čo sa deje s vaším telom.¹²

Taktiež by sme sa mohli pozrieť na to, v akom stave je na Slovensku poskytovanie interrupcií, a na základe výskumov uvažovať o tom, v akej miere tento stav prospieva alebo poškodzuje ženy a dievčatá, ktoré o interrupcii uvažujú alebo ju podstupia.

Výskumy organizácie Možnosť voľby ukazujú, že situácia je kritická a “dostupnosť informácií o poskytovaní, postupoch a poplatkoch za bezpečnú a legálnu interrupciu je

¹² Zdroj: <https://www.amnesty.org/en/latest/press-release/2020/09/amnesty-releases-updated-policy-on-abortion/>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

nízka. Na Slovensku neexistuje pre verejnosť dostupný kompletný a aktuálny zoznam zariadení, ktoré poskytujú legálnu interrupciu na žiadosť ženy.”¹³

V neposlednom rade by sme nemali opomenúť ani fenomén stigmatizácie, ktorému sa na Slovensku nedostáva veľkej pozornosti, ale vzhľadom na typ diskurzu o interrupciách v podmienkach Slovenskej republiky by si ju zaslúžil.

Stigma súvisiaca s interrupciou je výsledkom uplatňovania negatívnych stereotypov na ľudí, ktorí interrupciu podstúpia, prípadne o nej uvažujú alebo ju poskytujú či v spoločenskej diskusii podporujú. Stigmatizácia interrupcie je založená na tom, že môže spochybňovať (zdanlivo alebo reálne) niektoré náboženské, kultúrne či spoločenské normy a hodnoty. Mnohokrát však ide o presvedčenia a spoločenské normy, ktoré sa opierajú o rodové stereotypy, ktoré redukujú ženy na ich reprodukčné a sociálne roly matiek a popierajú právo ženy vyjadriť svoju sexualitu či urobiť autonómne rozhodnutie, keď ide o ich telo.

Stigma súvisiaca s interrupciou môže byť základom pre mýty o interrupcii a viesť k hanbe, šikanovaniu, obťažovaniu a fyzickej a psychickej ujme osôb, ktoré podstúpia interrupciu,

¹³ Zdroj: <http://moznostvolby.sk/wp-content/uploads/2021/09/Hlavn%C3%A9-zistenia-z-v%C3%BDskumu.pdf>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

ich rodín, priateľiek a priateľov, ktorí ich podporujú, a tých, ktorí poskytujú interrupčné služby. V tomto momente prichádza na scénu štát, ktorý je zodpovedný za boj proti dezinformáciám (aj) o interrupciách, ktoré spôsobujú stigmatizáciu, ktorá môže viesť k rozličným prekážkam v prístupe k bezpečnej a legálnej interrupcii.

Na tému však mnohí nahliadajú ako na morálnu dilemu. V slovenskom priestore sa jej venoval zaujímavým spôsobom napríklad Ján Markoš. Markoš v knihe Medzi dobrom a zlom píše o fiktívnej situácii (ale veľmi realistickej), v ktorej máte poradiť vašej sestre, či neurobila chybu, keď sa rozhodla pre interrupciu.

Autor v príspevku dôkladne mapuje viaceré aspekty takejto situácie, predkladá fakty, ale aj polemizuje, nakoniec však dospel k nasledovnému záveru v podobe bodov, ktoré by sme mali pri “radách našej sestre” zvažovať:

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

“1. Nie je objektívne dokázané, že interrupcia je vraždou. Brat by teda Eve nemal tvrdiť, že sa podstúpením interrupcie stáva vrahyňou, ak si to ona sama (napríklad z náboženských dôvodov) nemyslí.

2. Interrupcia však nie je ani morálne indiferentným činom, nepodobá sa na vytrhnutie zuba či vypálenie materského znamienka. Brat by teda ani nemal závažnosť Evinho rozhodnutia zľahčovať.

3. Eva je informovaná. Veľmi dobre vie, čo by pre ňu ďalšie tehotenstvo a príchod nového člena rodiny znamenali.

4. Eva je slobodná dospelá žena. Ak sa pre interrupciu rozhodne, má na ňu plné právo. Ak je už pevne rozhodnutá, brat by ju nemal odhovárať, pretože tým znásobuje jej psychologické trápenie.

5. Eva je však zároveň v závažnej núdzi: je unavená, možno jej je aj fyzicky zle, pohádala sa s manželom. Je aj v časovej núdzi: na rozhodnutie jej ostáva už len jeden či dva týždne. Každá pomoc jej príde vhod.“¹⁴

Okrem iného sa v príspevku dočítate aj o niekoľkých faktoch, ktoré sú v rozpore s niektorými tvrdeniami v diskusii o nutnosti sprísnenia interrupcií. Napríklad, že na interrupciu chodia najmä ženy, ktoré už majú deti. Dôvody pre interrupciu majú rôzny charakter, môže ísť o zdravotné, ekonomické, vzťahové či osobné príčiny. Počet interrupcií neustále klesá aj v dôsledku spoľahlivej antikoncepcie. A v nesposlednom rade - “ženy svoje rozhodnutie ísť na interrupciu spravidla neľutujú, najčastejšou emóciou je úľava.” Rozhodne odporúčame prečítať si celý príspevok Jána Markoša.¹⁵

Do tejto témy prináša viac svetla aj blog mimovládnej organizácie Ženské kruhy s názvom Boj proti interrupciám ako nástroj deštrukcie právneho štátu, v ktorom upozorňujú, že “Ústavný súd varuje, že priznať absolútnu ochranu životu pred narodením zákonom, by malo potenciálne deštruktívne účinky na Slovenskú republiku ako právny štát.” Veľmi dôležité je vysvetlenie rozdielu medzi ústavným právom a ústavnou hodnotou.¹⁶

¹⁴ Zdroj: <https://www.artforum.sk/katalog/145628/medzi-dobrom-a-zlom>

¹⁵ tamtiež

¹⁶ Zdroj: <https://dennikn.sk/blog/1925498/boj-proti-interrupciam-nastroj-destrukcie-pravneho-statu/>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

“Ústavný súd upozorňuje na rozdiel medzi ústavným právom (právo na život) a ústavnou hodnotou (ochrana života pred narodením). V prípade interrupcií nie sú v konflikte dve práva, ale právo a hodnota. Dotknutých môže byť hneď niekoľko práv ženy: právo na život, právo na súkromie, právo na sebaurčenie, právo na rovnosť a nediskrimináciu, právo na rodinný život, právo na zdravie. Ústavný súd konštatuje, že tehotenstvom sa žena nevzdáva svojich práv.”¹⁷

V ďalšom blogu spomenutej organizácie zas upozorňujú, že “Akýkoľvek zásah do súčasne platnej legislatívy, ktorého výsledkom by bolo obmedzenie prístupu žien k interrupciám, by z hľadiska medzinárodného práva predstavoval porušenie záväzkov Slovenskej republiky a spätný zásah do základných práv a slobôd v oblasti zdravia, ktoré už raz ženám boli priznané.”¹⁸

Samozrejme, nemožno opomenúť ani to, že časť zástancov a zástakýň obmedzenia prípadne zákazu interrupcie používa analógiu s nacistickým Nemeckom či zrušením otroctva. Akokoľvek absurdne to znie, tak na začiatku týchto analógií je presvedčenie, že interrupcia je úkon, ktorý ukončuje život. Veď len otázka počiatku života je čosi, o čom sa vedú veľké spory a ani dnes veda neponúka jednoznačné stanovisko.

¹⁷ tamtiež

¹⁸ Zdroj: <https://dennikn.sk/blog/1915546/interrupcie-nie-su-kulturna-otazka-je-to-otazka-zakladnych-prav-a-rovnosti-zien/?ref=in>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Podme ale k prirovnaniam k nacistickému Nemecku či zrušenie otroctva. Pri oboch však ide o klasický príklad argumentačného faulu či klamu, známeho pod názvom slamený panák.¹⁹

Rasistické štátne či regionálne zariadenia zotročujúce časť ľudí na základe tzv. rasy²⁰ alebo inej charakteristiky či totalitné štáty ako nacistické Nemecko, ktoré programovo vyhladzovalo milióny ľudí, predstavujú jedny z najtragickejších príkladov ľudskej histórie. Porovnanie so súčasnou Slovenskou republikou alebo desiatkami ďalších štátov a identifikovanie spoločných východísk vyžaduje skutočne extrémne argumentačné fauly. Ak by to tak bolo, tak zástancovia či zástankyne

takejto interpretácie v poslaneckých laviciach by boli spolupracovníkmi, spolupracovníčkami či kolaboratkami a kolaborantmi “režimu”, ktorý to umožňuje, a v

¹⁹ Slamený panák predstavuje manipulatívnu metódu. Ide o skresľovanie alebo fabrikáciu argumentov protistrany s cieľom ich ľahšie spochybniť. Väčšinou ide o preháňanie tvrdení oponentov, aby sa vytvorilo zdanie, že zastávajú extrémne stanoviská a následne sa proti nim ľahšie argumentovalo. Zdroj: <https://ippr.sk/c/154-argumentacne-chyby#slameny-panak>

²⁰ Rasu označujeme ako takzvanú, pretože súčasná veda sa zhoduje na tom, že rasa je skôr sociálny konštrukt ako biologická danosť. Odporúčame výbornú knihu Prečo sa už s bielymi nerozprávam o rase od Reni Eddo-Lodge.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

ktorom sedia v zákonodarnom zbore či vláde štátu. Nazdávame sa, že by najskôr nesúhlasili.

Nedajme sa preto zmiast' a púšťajme sa do diskusie rozvážne a rozumne, nepoddávajme sa klamom, ale zamerajme sa na skutočnú podporu a pomoc ženám a dievčatám bez toho, aby sme spochybňovali (či rovno zakazovali) ich rozhodnutia, na ktoré majú právo.

6.3 TREST SMRTI

47

Trest smrti bol na Slovensku poslednýkrát vykonaný v roku 1991. Krátko na to bol aj zakázaný. Napriek tomu stále vstupuje do verejnej diskusie a istá časť verejnosti ho stále vníma ako adekvátny trest za niektoré zločiny. Pozrime sa však na to, aká je súčasná

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

situácia vo svete a aké problematické body sa týkajú trestu smrti.

AMNESTY
INTERNATIONAL

"Trest smrti nemá v 21. storočí miesto," poznamenal António Guterres, generálny tajomník OSN, aby zdôraznil globálny odklon od uplatňovania trestu smrti. Nie sú to len vzletné slová. Čoraz viac štátov uznáva, že trest smrti je v rozpore s ľudskou dôstojnosťou a ľudskými právami. Aj keď sa to pred pár dekadami zdalo ťažko predstaviteľné, tak počet štátov, ktoré zakázali alebo v praxi nevykonávajú trest smrti, už predstavuje väčšinu štátov sveta.

V roku 1977 bolo vykonávanie trestu smrti zakázané len v 16 štátoch. Do apríla 2021 celkový počet štátov, ktoré už zrušili trest smrti za akékoľvek trestné činy, stúpol na 108, zatiaľ čo 144 štátov ho zrušilo v právnom poriadku alebo praxi.

V roku 2020 Amnesty International zaznamenala **483 popráv** v **18 štátoch**, čo predstavuje medziročný **pokles o 26%** zo 657 popráv zaznamenaných v roku 2019. Ide o najnižší počet popráv, aký Amnesty International zaznamenala za uplynulé desaťročie.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Každý rok vydáva Amnesty International správu, ktorá mapuje stav trestu smrti vo svete. Ak si tieto správy pozriete, nájdete množstvo štatistík a podkladov pre uvažovanie o treste smrti. Jedno je však zrejmé aj z toho, čo sme uviedli, a to, že trest smrti bol kedysi „štandardným“ trestom, ktorý sa udeľoval vo väčšine štátov sveta. Dnes je to naopak. Navyše 88% popráv v roku 2020 sa vykonalo len v 4 štátoch sveta: v **Iráne** (267+, z toho najmenej 9 žien), **Egypte** (107+, z toho najmenej 4 ženy), **Iraku** (45+) a **Saudskej Arábii** (27+, z toho najmenej 2 ženy).

Niekoľko dôvodov, prečo je to tak.

- Trest smrti je nezvratný a ľudia (aj sudkyne a sudcovia) sú omylní

Poprava je konečným a nezvratným trestom. Ani krajiny s najlepšie fungujúcou justíciou a naj dôkladnejšie formulovanými zákonmi však nedokážu úplne odstrániť riziko popravy nevinného človeka. Od roku 1973 len v Spojených štátoch amerických odsúdili na trest smrti viac než 182 ľudí, u ktorých sa následne podarilo dokázať nevinu a zbavili ich

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

obvinení. Mnohí iní odsúdení ľudia boli popravení aj napriek vážnym pochybnostiam o

AMNESTY
INTERNATIONAL

ich vine alebo mentálnej spôsobilosti niešť trestnoprávnu zodpovednosť. Výnimočné nie sú ani prípady, keď sa podarí dokázať nevinu popravených ľudí post mortem.

- Vykonávanie popráv neznižuje počet spáchaných trestných činov

Štáty, ktoré vykonávajú popravy, tvrdia, že trest smrti odrádza ľudí od páchania trestných činov. Toto tvrdenie však bolo opakovane vyvrátené. V prospech tvrdenia, že trest smrti je pri prevencii závažnej kriminality efektívnejší ako trest odňatia slobody na dlhé roky či doživotie, neexistujú dôkazy.

- Trest smrti často vykonávajú práve štáty, ktoré majú pokrivený systém trestného súdnictva

priklady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Amnesty International zaznamenala mnoho prípadov, v ktorých ľudí odsúdili a popravili na základe nesmierne nespravodlivých súdnych konaní, bez adekvátneho prístupu k právnemu zastúpeniu a neraz na báze priznaní získaných mučením. V niektorých štátoch dokonca súd v prípade uznania viny za vybrané trestné činy nemá inú možnosť ako páchatel'a či páchatel'ku odsúdiť na trest smrti. Sudcovia a sudkyne pri udeľovaní trestu v týchto prípadoch nemôžu brať do úvahy okolnosti trestného činu alebo situáciu či spôsobilosť páchatel'a alebo páchatel'ky.

- Trest smrti je udeľovaný diskriminačne

Ľudia, ktorí pochádzajú zo znevýhodnených sociálno-ekonomických pomerov alebo

priklady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

patria k rasovej,

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

etnickej či náboženskej menšine, čelia vo väčšine krajín neúmerne vyššiemu riziku, že ich odsúdia na trest smrti. Mnohí príslušníci a príslušníčky týchto skupín majú zároveň limitovaný prístup k právnomu zastúpeniu alebo zažívajú obrovské znevýhodnenie v rámci existujúcej praxe v systéme trestného súdnictva.

- Trest smrti je politický nástroj

V niektorých štátoch, napríklad v Iráne či Sudáne, štátna moc používa trest smrti na umlčanie svojich politických oponentov a oponentiek. Viaceré štáty prostredníctvom trestu smrti potláčajú občianske práva a ľudské práva vrátane práv žien alebo práv aktivistov a aktivistiek.²¹

Toto je len niekoľko z hlavných dôvodov, prečo je trest smrti na ústupe. Zároveň je z nich zrejmé aj to, prečo by mali k ukončeniu popráv pristúpiť aj štáty, ktoré tak ešte neurobili.

V roku 2021 uverejnil svetoznámy magazín National Geographic článok s názvom *Odsúdení na smrť, ale nevinní: "Toto sú príbehy o zlyhaní spravodlivosti."* V článku sa dozviete, že od roku 1973 bolo v USA odsúdených na trest smrti viac ako 8700 ľudí. Najmenej 182 z nich nebolo vinných - ich životy zničil systém, ktorý ich takmer zabil.²²

USA majú nepochybne kvalitnejší súdny systém ako štáty, kde sa vykonalo 88% popráv v roku 2020, taktiež vykonali menej popráv, napriek tomu by nás to malo priviesť k otázke, či je pre akúkoľvek spoločnosť, v USA alebo inde, morálne a spravodlivé popraviť čo len 1 nevinného človeka. Globálny trend však ukazuje, že čoraz menej štátov je ochotných hrať tento morálny hazard.

6.4 CUDZINCI A CUDZINKY

²¹ Zdroj: <https://www.amnesty.sk/trest-smrti/>

²² Zdroj: <https://www.nationalgeographic.com/history/article/sentenced-to-death-but-innocent-these-are-stories-of-justice-gone-wrong>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

Počet cudzincov a cudziniiek nie je na Slovensku vysoký. Dlhodobu patrí k štátom s prísnu migráčnou politikou. Dlhé roky bola naša krajina najmä miestom, odkiaľ ľudia odchádzali, a teda migrovali do iných štátov. Táto situácia sa až tak nezmenila a Slovensko stále čelí odchodu ľudí za štúdiom či prácou do zahraničia.

Medzinárodná organizácia pre migráciu uvádza, že “rast populácie cudzincov na Slovensku bol v rokoch 2004 - 2008 spomedzi všetkých členských štátov EÚ druhý najvyšší, zastúpenie cudzincov v populácii - v porovnaní s inými štátmi EÚ - zostáva na nízkej úrovni. Cudzinci dnes v SR tvoria 2,75 percenta populácie a ich počet pomaly, ale kontinuálne rastie: v decembri 2020 ich u nás žilo o 6937 viac ako rok predtým, čo predstavuje nárast o 4,8%.”²³ V súčasnosti žije na Slovensku 150 012 cudzincov a cudziniiek s povolením na pobyt.

Slovensko teda zostáva pomerne uzavretým štátom pred cudzincami a cudzinkami. Umocňuje to aj fakt, že viac ako 48% cudzincov a cudziniiek na Slovensku pochádza z našich susedných krajín - Českej republiky, Maďarska, Poľska, Rakúska a Ukrajiny.

Napriek tomu je súčasná uzavretosť Slovenska skôr výsledkom nastavenia väčšiny politickej reprezentácie v NR SR. Objektívne je však migrácia prirodzeným javom, ktorý nás sprevádza celé ľudské dejiny. V súčasnosti navyše vidíme, že je aj ekonomickou nevyhnutnosťou, pretože mnohé služby či priemyselné odvetvia aktívne hľadajú pracovníkov a pracovníčky z radov cudzincov a cudziniiek, či už tých, ktorí už na Slovensku žijú alebo tých, ktorí zo zahraničia na Slovensko práve prichádzajú. Nejde pritom o nejaké slovenské špecifikum, ale skôr o bežnú realitu štátov EÚ. To, čo skutočne je špecifikom Slovenska, je však prísnosť kritérií, ktoré upravujú možnosti cudzincov a cudziniiek na Slovensku žiť či pracovať.

Rozhodne však k situácii prispievajú aj postoje v spoločnosti. Podľa výskumu Cudzie nechceme, svoje si nedáme, uvádza CVEK: “Slovenská verejnosť je značne rezervovaná voči kultúrnej rozmanitosti. Spomedzi deviatich dvojíc dichotomických výrokov, ktoré sme v kvantitatívnej časti výskumu použili, je tento postoj sýtený najmä príklonom k názoru, že Slovensko je krajina Slovákov a tak by to malo zostať. Tento výrok preferovalo o niečo viac ako 70% respondentov.”²⁴

²³ Zdroj: <https://iom.sk/sk/migracia/migracia-na-slovensku.html>

²⁴ Zdroj: http://cvek.sk/wp-content/uploads/2021/05/zhrnutie_Cudzie_nehceme_Analyza_zhrnutie.pdf

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Rovnaký výskum zároveň komentuje obavu spoločnosti z toho, že cudzinci by nám mohli našu kultúru vziať: “Slovenská kultúra je vnímaná pomerne staticky ako jav, ktorý sa nemení. Kultúru je podľa väčšiny ľudí potrebné zachovávať v pôvodnej podobe, v podstate konzervovať. Viac ako 56% ľudí si myslí, že cudzinci nemôžu zmeniť našu kultúru, lebo je nemenná. Vnímanie migrácie ako potenciálneho obohatenia kultúry môžeme vidieť najmä u ľudí, ktorí udržiavajú aspoň nejaké kontakty s cudzincami, prípadne majú s nimi vytvorený určitý vzťah.”²⁵

Na druhej strane je určite užitočné venovať pozornosť aj tomu, ako naopak cudzinci a cudzinky vnímajú Slovensko. Vďaka organizácii CVEK a ich ďalšiemu výskumu s názvom “Cudzinci na Slovensku. Hľadanie nového domova” sa môžeme oprieť aj o výsledky kvalitatívneho a kvantitatívneho výskumu. Ich závery sú pre Slovensko veľmi lichotivé,

²⁵ Zdroj: http://cvek.sk/wp-content/uploads/2021/05/zhrnutie_Cudzie_nehceme_Analyza_zhrnutie.pdf

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

pretože cudzinci a cudzinky vnímajú Slovensko ako “... malú a pokojnú krajinu. Viacerí z nich prišli z krajín s vysokým počtom obyvateľov a vysokou hustotou, kde život prebieha nesmierne rýchlo. Na Slovensku našli pokoj, ktorý im vyhovuje a kde majú pocit, že môžu žiť menej stresujúci život. Spája sa s tým aj pocit bezpečia, ktorý mnohí z nich na Slovensku cítia, a to najmä v porovnaní s krajinami, z ktorých prišli.”²⁶

V prípade, že vás zaujíma situáciu cudzincov na Slovensku, určite navštívte webové stránky organizácií ako Mareena, CVEK, Liga za ľudské práva, IOM či ďalšie. Vývoj vo svete ale aj na Slovensku ukazuje, že väčšie začlenenie cudzincov a cudziniiek do našej spoločnosti prináša mnoho pozitívnych výhod.

²⁶ Zdroj: <http://cvek.sk/wp-content/uploads/2021/11/Cudzinci-na-Slovensku.-Hladanie-noveho-domova.pdf>

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

Hnutie Global Citizen, ktoré sa usiluje o odstránenie extrémnej chudoby vo svete, to jednoducho ilustruje na niekoľkých príkladoch, ktoré vám stručne popíšeme:

- Cudzinci a cudzinky prispievajú k našej kultúre, obohacujú ju o nové myšlienky, nápady a zvyklosti. Predstavte si napríklad krásne príklady umenia či rôzne obľúbené a chutné jedlá. Ak sa pozrieme naozaj poctivo na Slovensko, ale aj ďalšie štáty, tak v drvivej väčšine cudzinci a cudzinky “pôvodnú” kultúru obohacujú a nie “berú či ničia”, ako hovoria odporcovia migrácie.
- Cudzinci a cudzinky pomáhajú našej ekonomike, a teda aj bohatstvu našej krajiny. Pracujú na miestach, kde nechceme pracovať a platia dane. Faktom je, že Slovensko sa už v mnohých sektoroch nezaobíde bez pracovníkov a pracovníčok zo zahraničia. Tí zároveň odvádzajú dane a mnohokrát je ich príspevok do “systému” omnoho väčší ako to, čo od neho “dostávajú” v podobe sociálneho zabezpečenia či napríklad zdravotnej starostlivosti. Mnohokrát sa opakuje mýtus o tom, že cudzinci a cudzinky nám “zoberú pracovné miesta”, ale slovenská realita ukazuje, že keby nebolo cudzincov a cudziniiek, niektoré pracovné miesta by nemal kto zastávať.
- Migrácia prepája svet a čím je svet prepojenejší, tým sa viac stretávame, viac zdieľame a viac spolupracujeme. Nie je to vždy jednoduché a nezaobíde sa to bez problémov, no dajú sa prekonať a navyše bez tohto kontaktu a snahy prekonávať rozdiely nám zostáva len konflikt, ktorý často ústi do násilia.

pripady.amnesty.sk

www.amnesty.sk

© Amnesty International Slovensko 2022
First published in 2022
Amnesty International Slovensko
Štefánikova 16, Bratislava

Index: MAG 09/2022
Jazyk: Slovenčina

amnesty.sk

AMNESTY
INTERNATIONAL

**AMNESTY INTERNATIONAL
JE GLOBÁLNE HNU Tie
BOJUJÚCE ZA ĽUDSKÉ
PRÁVA. NESPRÁVODLIVOSŤ,
KTORÁ SA DEJE JEDNÉMU
ČĽOVĚKU SA TÝKA NÁS
VŠETKÝCH.**

MAGAZÍN: DÔSTOJNOSŤ

MAGAZÍN JE SÚČASŤOU PROJETKU 100KA. PROJEKT 100KA JE PODPORENÝ Z PROGRAMU ACTIVE CITIZENS FUND SLOVAKIA FINANCOVANÉHO Z FINANČNÉHO MECHANIZMU EHP 2014-2021. SPRÁVCOM PROGRAMU JE NADÁCIA EKOPOLIS V PARTNERSTVE S NADÁCIOU OTVORENEJ SPOLOČNOSTI A KARPATSKOU NADÁCIOU.

Iceland
 Liechtenstein
 Norway **Active
citizens fund**

AMNESTY INTERNATIONAL SLOVENSKO

www.amnesty.sk

amnesty@amnesty.sk

